

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Szapáry László gróf.

A földmivelő és a kisiparos népesség érdekeinek megvédelmére alakult agrárius tábor egy fiatal, tehetséges és ügybuzgó tagját, gróf Szapáry László országgyűlési képviselőt mutatjuk be most a „Független Ujság“ olvasóinak.

Gróf Szapáry Lászlót ismeri már a magyar közönség abból a tevékenységéből, melyet a szegény, elhagyatott és segélyre szoruló néposztály fölsegélyezését célzó egyesületek és társulatok áldásos működésében kifejt. Mert ott van ő tanácsaival is, tettel is mindenütt, ahol a szegényeken, gyámoltalanokon segíteni, állapotukon javítani kell.

A gazdák 1895-ben tartott nagy országos kongresszusán nagyon életbevágó kérdéssel értekezett nagy szakértelemmel gróf Szapáry László s követelte a népiskolák szaporítását, ingyen népoktatást, kórházak szaporítását, elaggottak javára menhelyek felállítását, továbbá, hogy a munkások részére egészséges és olcsó lakásokról gondoskodják az állam; kifejtette, hogy nyuljon a hóna alá maga a kormányzat a szegényebb néposztálynak azzal, hogy törvényhozás útján gondoskodják a fogyasztási, hitel- és termelési szövetkezetek létesítéséről.

De szószólója ő a földmivelő és kisiparos nép érdekeinek az országgyűlésen is. Éppen a minap, mikor a munkáskérdés szóba került a képviselőházban, Szapáry László gróf tartalmas beszédben mutatott rá azokra az okokra

és a kormányzat által elkövetett botlásokra, melyek a munkásnép elégedettségének főképpen az okozói s fölhevítte a miniszter figyelmét arra, hogy mi volna az orvosság e bajoknak gyökerestül való kiirtására.

Gróf Szapáry László 1864-ben született Nagy-Perkátán Fehérmegyében, sokat, nagyon sokat tanult, úgy hogy a tudományából is szépen megélhetne. Tanulmányait Budapesten végezte s megszerezte a doktori diplomát is; ezután diplomáciai pályára lépett s félévig a külügyminiszteriumban, félévig Londonban volt mint tiszteletbeli attassé. 1889-ben letette a diplomáciai vizsgát s azután még két évig mint valóságos attassé szolgált a londoni nagykövetségnél. Az itt vállalt hivatalában alkalma nyílt tapasztalni, hogy miként gondoskodik Angolországban maga az állam a kisemberek, a munkásnéposztályról; sajnos, hogy nálunk nincs meg ez a törekvés.

Szapáry László gróf.

1892. évben választotta meg Szapáry László grófot országgyűlési képviselővé Torontálmegye lovrini kerülete kormánypárti programmal. Az egyházpolitika fölmerültével a legelső között lépett ki a szabadelvű pártból s egész az országgyűlés befejeztéig megtartotta pártönkivüli állását.

Most a muraszombati kerület képviselője s e minőségében bizonyára nem egyszer fog még felszólalásaival szolgálatokat tenni a földmivelő és kisiparos osztálynak.

Földmivvelésügyi vita.

Nyolcz napi tárgyalás után véget ért a képviselőházban a földmivvelésügyi tárca költségvetésének vitája. De daczára annak, hogy az idei költségvetési vitában ez a tárca aránylag leghosszabb ideig foglalkoztatta a képviselőházat, még sem mondhatjuk, hogy az valami nagyon hasznos lett volna. Az egész vita tulajdonképpen egy művita volt, amelyet Bánffy ur mamelukjai parancsszóra követtek el, hogy az időt kihuzzák, anélkül, hogy komolyan csak egy perczig is arra gondoltak volna, hogy abból olyan eszméket domborítsanak ki, amelyek a magyar gazda általános helyzetének javítására általában alkalmasak.

A kormánypárt kirendelt szónokai két eszmét vetettek fel, amely körül azután nézeteiket kifejtették. Egyik a *buza árának alacsony volta*, a másik az alföldi *munkáskérdés*. Nem lehet tagadni, hogy mindkettő elsőrendű fontosságú a magyar gazda helyzetére. Ámde a tisztelt kormánypárti képviselő urak csak beszéltek róla, hogy meg van, kerülgették is a megoldási módokat, mint macska a forró kását, de az igazi bajokra és orvoszerekre rámutatni nem mertek. És ha az ellenzéki szónokok közül gróf *Károlyi Sándor*, *Kossuth Ferencz*, *Polónyi Géza* fel nem szólaltak volna, a vitának egyéb eredménye valóban nem lenne, minthogy hallottuk a kormánypárti képviselőknek is a hangját.

Az ellenzéki szónokok beszédjei folyamán kiderült, hogy a kormány a mezőgazdaság bajainak javítását csak ígéreti és arra kicsinyes eszközöket alkalmaz. Ellenben a nagy kérdésekben, mint a börze reformja, ami a buzaárak mesterséges leszorításának megakadályozására szolgálna, a szövetkezeti törvény meghozatala, ami a vidéki kisemberek részére olcsó hitelt, közös termelést, jobb értékesítést biztosítana, eszében sincs, mert ezekkel azoknak a börzei köröknek a hatalmát csonkítaná, amelyek ma a kormány legszámosabb és leghivebb támogatói.

Ugyanígy van a munkáskérdéssel is, amelynek megjavítását csak erőszakos rendszabályokkal óhajtja a kormánypárt elérni. Holott szuronyokkal a szivekben élő keserűséget kiölni és a gyomor éhségét lecsillapítani sikerülni nem fog.

Nem is lehet egyébként csodálni, hogy az uralkodó párt oly kevés érzékkel bír a mezőgazdaság igazi érdekei iránt. Maguk a gazdák legkevésbé törődtek eddig a maguk dolgaival. Sohasem igyekeztek arra, hogy a kormány olyan gazdasági politikát csináljon, ami a gazdák érdekeinek megfelel. De ma a gazda már oly nyomoruságos helyzetben van, hogy akkor, amidőn lábai alatt az eddig szilárd föld megmozdult, a gazdák sem maradhatnak tétlenek. A magyar gazdaszövetségben éppen azért tömörülnek, hogy

a gazdák befolyásukat a törvényhozásban is érvényesítsék. Erre azonban az is szükséges, hogy a gazdaszövetség zászlója alatt minél több gazda sorakozzék, akik azután a maguk körében is a képviselőválasztásnál, a vármegyeházán és a községben is a gazdák érdekeit képviseljék és érvényesítsék. Ha ez teljes mértékben bekövetkezik, a magyar gazdára is jobb napok fognak felvirulni.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A magyar gazdaszövetség térfoglalása.

A mezőgazdaság mai nyomoruságos helyzete mindinkább arra készíti a gazdákat, hogy egymással szövetkezve, nehéz helyzetükön valamiképen segítsenek. A jól szervezett ingó tőke, a börze emberei azon munkálkodnak, hogy a gazdát a gabona árak leszállításával, uzsorakamatokkal tönkre tegyék s végleg megbénítsák. Ezt a törekvést kell ellensúlyozni, ami csak akkor lehetséges, ha a gazdák szorosan együtt tartanak, annyival inkább, mert ma a kormány is teljesen elhanyagolja a gazdák ügyét s a börzianerek érdekeit támogatja. A gazdák érdekeinek megvédése céljából gazdáink legjelesebbjei a gazdaszövetséget létesítették, melynek kibontott zászlaja alá napról-napra nagyobb számban gyülekeznek a gazdák. Így legutóbb a pozsonyvidéki gazdák kérték fel a szövetség elnökét gróf *Károlyi Sándort*, hogy szervezze náluk a szövetséget. E célból a jeles vezér vasárnap megjelent Pozsonyban, s ott a nagy számban egybegyűlt hallgatóság előtt kifejtette azon okokat, melyek a gazdák tömörülését szükségessé teszik. Hangsúlyozta, hogy mennyire szükséges különösen a népet felvilágosítani a szükséges tennivalókról és kezébe adni azon eszközöket, melyekkel baján könnyíthet. Erre a célra legalkalmasabbak a hitelszövetkezetek, melyek megszabadítják a népet a 12—16-tól 25% uzsoraköltsönöktől; azután a fogyasztási szövetkezetek, takarékmagtárak létesítését ajánlja, mely utóbbiak lehetővé teszik, hogy a gazda saját termésével rendelkezessék s ne legyen kénytelen gabonáját akkor piacra vinni, a mikor a börze emberei annak árát egészen lenyomják. Arra kell törekedni a gazdáknak, hogy a törvényhozásban magának befolyást szerezhessenek, mert a kormány ma nem sokat gondol a gazdák bajával. Ezeket az eszméket kell megvalósítani s ezért kell, hogy legelőbb a kiscgazdákon segítsünk, a kiket leginkább sújtanak a bajok.

Örömmel látjuk, hogy az ország legtöbb vidékén megmozdult a gazdaközönség s tömörülni óhajt; így *Károlyi Sándor* gróf beszéde után is nyomban megalakult Pozsony megyében is a gazdaszövetség, mely a budapesti központtal állandó összeköttetésben lesz. De nemcsak itt, hanem megalakul a szövetség legközelebb Nyitramegyében is, melyhez már eddig is a kiscgazdák nagy számban csatlakoztak. Az egyesülésben rejlik az az erő, melylyel ügyeinket kedvezőbben alakíthatjuk s ezért szükséges, hogy a magyar gazdák különbség nélkül a szövetség zászlója körül tömörüljenek.

Országgyűlés.

A földmivvelésügyi költségvetés. Mult hét folyamán a képviselőház a földmivvelési tárca költségvetésével foglalkozott, Javarészt kormánypárti képviselők vették igénybe a Ház türelmét, s majdnem valamennyien a munkáskérdés vesszőparipáján lovagolva igyekeztek a vitát hosszúra nyújtani. Hanem ezuttal ugyancsak beteljesedett, hogy „sok beszédnek sok az alja“, mert soha még ilyen üres, mag nélkül való földmivvelési vitát nem hallottunk, mint most. Eltekintve a gróf *Károlyi* Sándor nagyszabású szónoklatától, továbbá a *Kossuth* Ferencz, *Polónyi* Géza és a gróf *Szapáry* László alapos észrevételeitől, a felszólalók elcsépeelt dolgokkal állottak elő, mi közben a földmivvelési ügyekben való tájékozatlanságukat árulták el. Ennek a szomorúan sovány vitának eredményeire nézve, észrevételeinket vezércikkünkben tettük meg. A tárgyalás kivonata röviden a következő:

Gajári Géza. A mostoha mezőgazdasági állapot s így első sorban is a gabona alacsony árának javítása érdekében ne várjon a gazdaközönség mindent a kormánytól, hanem alkosson *szövetkezeteket*, melyek nemcsak a termény értékesítéssel foglalkoznának, hanem előleget is nyújtanának a még lábön álló buzára. Gróf *Szapáry* László hosszas és szép beszédben foglalkozott a munkáskérdéssel. Azt tartja, hogy a szociális bajok enyhítése nem a kormány hanem a társadalom feladatai közé tartozik. Állami intézkedéseket is szükségesnek lát; így p. o. a munkásközvetítés terén; ha azonban a munkaadó meggondolja azt, hogy a munkás neki *felebarátja*, akit segitenie kötelessége, másrészt a munkás meggondolja, hogy ő neki nincs joga követelni a gazdagok vagyonát s ekként a közöttük való viszonyt a felebaráti szeretet lengi át: akkor szociális kérdés nem fog többé létezni. A kérdésnek ez az emberies felfogása becsületére vált a fiatal gróf gondolkodás módjának. Gróf *Zichy* Jenő a szociális bajokon szintén egy munkaközvetítő szövetkezettel vél segíteni. Telepítés és parcellázás által az állam is sokat tehet.

Kristóffy József a legterhesebb (utadó, betegápolási költségek stb.) adók elengedését javasolja és sürgeti a gazda és az arató munkások közötti viszonynak törvényhozási uton való rendezését. **Werner Gyula** a telepítési kérdéstről beszélt, különös tekintettel az erdélyi viszonyokra s felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a telepítések arra irányuljanak, hogy a magyar nyelv s a magyar faj a nemzetiségek terjeszkedésével szemben megvédelmeztessek. **Darányi Ignác** földmivvelésügyi miniszter nem várva be a vita végét, az eddigi felszólalók beszédeire nézve megtette az észrevételeit.

A munkáskérdés. A Ház felszólaló tagjai a szociális mozgalmak kapesán a munkás kérdésekről beszéltek. **Darányi** statisztikai adatokkal igazolja, hogy a 80-as években s a 90-es évek elején a munkabér Magyarországon 25 százalékkal emelkedett; a földbirtok jövedelme csökkenést mutat. A magas munkabér követelések tehát nem jogosultak. Magyarországon nem munkahiány, hanem munkáshiány van. A munkás viszonyok különbözőségén úgy igyekezett segíteni, hogy a *munkásközvetítésre* nagyobb összeget vett fel a költségvetésbe. Megígéri hogy a *munkaadó és munkás közötti viszony szabályozásáról* szóló törvényjavaslatot is mielőbb benyújtja. Beszél ezután a *szőlő felújításáról*, amely munkálat serényen foly, mert 1500 hold állami szőlőtelepet tart fenn s évenként 2000 holdat lát el ojtványok-

kal. A *borhamisításról* szóló törvény revízióját igéri. A *dohánytermelők bajait* a pénzügyminiszter egy összehívandó értekezleten tárgyalás alá fogja venni. Azt az eszmét, hogy a buza árának javítására a kormány *kivitelei premiumokkal* hasson közre, nem teszi a magáévá. **Thaly Kálmán.** A hitbizományok szabályozása helyett azt szeretné hallani, hogy azok eltörlésének tervével foglalkozik a kormány. **Miklós Ödön** a mezőgazdaság helyzetén a gazdaközönség szervezése s az egyenesadó leszállítása által vél segíthetni. **Nyegre László** a ruthén nép nyomorát festette s felhívta a kormányt sorsuk javítására. A nagyrészt kormánypárti képviselők kistartalmu felszólamlásai után felemelkedett végre az agráriusok ősz vezére, Gróf *Károlyi* Sándor s a képviselőháznak egy nagyszabású beszédet volt alkalma hallhatni. A nemes gróf mélyrehatóan fejtegette a földmivvelő munkásnép szociális mozgalmainak okait s orvosszereit. A szociális mozgalmak nálunk az Alföldről erednek. Ennek a népnek jó dolga volt, sokan meggazdagodtak s a birtokszerzés lévén fővágyuk, felverték a föld árát. Ezenközben a gabona ára leszállt, a népesség pedig felszaporodott, s a sok munkáskéz nem kapott mezei munkát. Megkezdődtek a mezei napszamosok nehéz küzdelmei, de azért ragaszkodtak tovább is szülőföldjükhöz s nem vándoroltak ki. Ami most már a baj orvoslását illeti, a *telepítési* törvénytől csak úgy remél hasznot, ha emellett a telepesek hiteligényének olcsó kielégítéséről is gondoskodik az állam. Kéri a pénzügyminisztert, hogy tegyen már egyszer valamit a *hitelszövetkezetek* létesítése érdekében. A munkás *biztosítási* kényszert nem ajánlja, mert ebben a munkás új adónemet látna s meggyülné. Helytelennek tartja, hogy a munkások önmivvelődési köreit üldözik; a szabadságot elkobozni nem szabad. Ha az iparosoknak szabad mozogni saját sorsuk javítása érdekében, ugy a mezei munkásoknak is jogukban áll ez. Külön törvényeket nem tart szükségeseknek a szociálalístaikkal szemben, de ha a mezei munkások arra kényszerítik a birtokosokat, hogy szervezkedjenek, ugy a munkások saját magok alatt vágják a fát, mert a birtokosok gépek beszerzésével nagyban feleslegessé tehetik a munkáskezet. Egyébként, ha a földbirtok jövedelmezősége nyer, a munkásnak is jobb sorsa lesz, így tehát a megvagyonosodást gátló okokat kell leküzdeni; ezek közé tartozik első sorban a *börze*, melynek káros tulkapásai ellen felveszi a keztyüt. Pártolja a fogyasztási szövetkezetek eszméjét, de mégis a hitelszövetkezetek létesítése a fődolog mert a kis emberek mind el vannak adósodva s mire a 4 százalékos pénz hozzájuk jut, 12 százalékos lesz belőle. Ezt ajánlja a kormány figyelmébe. **Tisza István**, a merkantilis tábor egyik vezére, szólalt fel ezután, azzal a czélzattal, hogy a *Károlyi* Sándor gróf szónoklatának nagy hatását gyengítse. A hitelviszonyok javítására a szövetkezeteket még nem tartja elégségesnek. Védi a börzét. A *szegények ügyében* szükségesnek tartja a közeli rokonok között az *eltartási kötelezettség* kimondását. A munkás kérdést sohasem fogják földosztással megoldani. A munkaadók s munkások között a hatóságok gátolják meg a jogtalanságokat. Akármilyen okosan beszélt is *Tisza* István, beszédjében inkább csak ellentmondásokra s czáfolgatásokra szorított anélkül, hogy a munkáskérdés annyira égetően sürzős rendezésére nézve közzelfogható indítványt tett volna. Így persze könnyebb a disputa.

A szabadságharcz emlékünnepe. *Kossuth* Ferencz indokolta indítványát az 1848-iki vívmányok és a

szabadságharcz félszázados évfordulójának megünneplése iránt. *Kossuth* Ferencz szépen megindokolja, hogy miért kell nagy nemzeti ünneppé avatnunk az 1848-iki év jubileumát, amidőn atyáink hazánk földjére átültették a szabadság, egyenlőség és testvériség elveit, megteremtették a népszabadságot, a népjogot, megadták a népnek a föld birhatási jogát, egy szóval oly vimányokat létesítettek, amelyek a haza fogalmát közelebb hozták a magyar néphez. *Bánffy* Dezső miniszterelnök addig egyetértett *Kossuth*-tal, hogy az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját, vagyis *április 11-ikét* meg kell ünnepelni, de azoknak megvédését nem, mert ez az uralkodóház érületeit sérthetné. A függetlenségi párt tiltakozással fogadta e kijelentést, de a kormánypárti többség helyeselte. Ezután a költségvetési vita tovább folytatattván, *Bartha* Ödön magasnak s igazságtalannak tartja a kiscgazdára nehezedeó adót; eltörlendőnek véli a másodosztályu keresetadó, az utadót s a hadmentességi díjat. A mezőgazdasági válság megszüntetése csakis önálló vámterület mellett lehetséges. *Polónyi* Géza hatalmas beszédben gyakorolt bírálatot a költségvetés tárgyalásának eddigi folyása fölött; az eddigi művita folyamán a kormány szabadelvű képviselőivel üres szalmát esépettetett; ami kis magvat találtak itt-ott, a fölött sem tudtak meg egyezni a honatyák; jutalmat ígér annak, aki megmondja, hogy a kormánypárt a földmivelésügyi kérdésekben milyen programot követ. Erélyesen sürgeti a *tőzsde reformálás*át s tiltakozik *Tisza* Istvánnak ama tanácsa ellen, mely a gazdát a börzére esábitja. A kvóta felemelésének óriási jelentősége van most, mozgósítás és háboru előtt; mert ha kitör csakugyan a háboru, ugy a hadügyi költségek a kvóta arányában fognak terhelni bennünket. *Kvótaleszállítás* és *földadó-leszállítás* az, amiről semmiféle körülmények között nem szabad lemondanunk. Hibának tartja a *felekezetenküliség* behozatalát; feltétlenül követeli az *általános titkos szavazati jogot*; ha ezt behozták, akkor nem kell majd sokat okoskodni a a szocializmus kérdése fölött, hanem a munkások majd maguk mondják meg, hol fáj nekik; akkor lesz független és boldog a magyar.

A resiczai szerencsétlenség. A resiczai bányarobbanás tárgyában *Asbóth* János interpellációjára *Lukács* László pénzügyminiszter azzal felelt meg, hogy a robbanásnak 69 halottja és 29 sebesültje van, de nem áll az, mintha a robbanást egy munkás gondatlansága idézte volna elő. A szigoru bányarendőri szabályzatok a bányász munkások biztonságát kellőleg megvédik. Az *aninai vérengzés* tárgyában pedig *Perczel* Dezső belügyminiszter válaszolt a *Hentaller* Lajos interpellációjára s kijelentette, hogy a csendőrök saját védelmükre, jogosan használták a fegyvert. *Hentaller* nem vette tudomásul a választ, mert előre látható volt, hogy az Aninára kirendelt őt szál csendőrnek nem fog engedelmeskedni a nép s lövésre kerül a dolog; a Ház azonban mind a két válaszzal megelégedett.

A költségvetési vita további folyamán *Kossuth* Ferencz tagadja azt, hogy Magyarország gazdaságilag olyan kedvező állapotban volna, mint azt az osztrákok szeretik hangoztatni azért, hogy e révén magas kvótát varrjanak a nyakunkba. Nálunk 1869. óta a keresők számaránya csökkent az eltartottak számához képest; a mult évben 310,000 birtokváltozás volt és ingatlan végrehajtás 14,900, mindez a gazdasági szegényedésnek jele. És mégis félmilliárdos költségvetésünkből csak 21 milliót áldozunk a földmivelés érdekeire. *Kossuth* beszéde után ismét

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter szólalt fel. Kijelenti, hogy a *kiegyezési kérdésekről* még nem nyilatkozhatik, annyit azonban mondhat, hogy a *közös vámterület* szükségesnek tartja. Majd 1903-ban vám és kereskedelmi szerződéseink újbóli megkötésekor lehet gondoskodni arról, hogy mezőgazdasági érdekeinket a külfölddel szemben megvédjük. (Ez igen szép biztatásnak, csak hogy ha Ausztriával közös vámterületet fogunk alkotni, akkor megí t csak az ő javára kötjük meg kereskedelmi szerződéseinket mint eddig).

Ezután a miniszteratyailag megdicsérte a kormánypárti képviselőket, akik az ő állítása szerint magas színvonalon álló (?) vitát folytattak s ha nem is értettek mindenben egyet, ebből csak az tűnik ki, hogy okosan gondolkoznak, mert okos emberek nem szoktak mindenben egyet érteni; a másik pedig, amit a miniszter a kormánypárti képviselők zavaros beszédecskéiből kimagyaráz: a kormány iránt való bizalmuk. Ez a tótágost állított következtetés méltóan zárja be azt a silány vitát, amelyet a szabadelvűpárti honatyáktól hallottunk.

Külföld.

Görög-török háboru.

Megirtuk már, hogy a görög királyi család nemzete követelésének nem tudván ellentállani, utnak indította hajóhadát György görög herezeg vezetése alatt Kréta-szigete felé, oly czélből, hogy a krétai keresztény honfitársakat megvédelmezzék. A görögök merész háborus terve nagy zavart idézett elő az európai nagyhatalmasságok között, mert nem tudták hirtelen, hogy a váratlanul megbontott keleti kérdésben milyen álláspontot foglaljanak el, hogy az annyira óhajtott európai békét koczkára ne tegyék. Végre arra a megállapodásra jutottak, hogy a görögök és törökök között a háboru kitörését meg fogják akadályozni. Evégből a nagyhatalmaknak Kréta körül czirkáló hadihajói parancsot kaptak, hogy szállják meg Kréta partjait s akadályozzák meg, hogy a görögök a krétai felkelők támogatására menjenek. A nagyhatalmak csakugyan okkupáltak is Krétát, de a görögök sem maradtak tétlenül. *Vasszosz* ezredes vezénylete alatt egy nagyobb görög csapatnak sikerült bejutni Krétába, amelyhez csatlakozván a krétai felkelők, kimondták Krétának Görögországhoz való csatolását s egymásután foglalták el az erődöket a törököktől. Végre e hó 21-én *Vasszosz* görög ezredes serege kellőleg megerősödvén, a nagyhatalmak tilalma daczára ostrom alá vette *Káneát* és sortüzet adott a török előőrsökre. *Erre a nagyhatalmak hajóin is megszólaltak az ágyuk s bombázni kezdték az engedetlen görög tábor. 70 ágyugolyót repitettek a görög seregbe; a bombázásban Anglia, Németország, Magyarország, Ausztria és Oroszország hadihajói vettek részt.* Mintegy fél órai bombázás után — ami különben az életben nem sok kárt okozott — a görög tábor bevonta a lobogóját s erre az ágyuzást is abba hagyták, a bombázás megszüntével azonban a vakmerő felkelők ismét kintüzték a görög lobogót jelezvén ezzel, hogy bármit tesznek is a nagyhatalmak, Kréta az övék. Február 22-én az angol, orosz és olasz konzulok közbenjártára a mohamedánok meg a keresztények 7 napi fegyverszünetet kötöttek.

Hét napig tehát hallgatni fognak az ágyuk, s ez alatt a nagyhatalmaknak bőséges alkalmuk lesz a tanácskozásra, amelynek igen könnyen az a vége is lehet, hogy egymás ellen fogják fordítani az ágyu esővét.

MI UJSÁG?

A február hóban lejáró előfizetéseik mielőbbi megújítását kérjük.

A király utazása. Ő Felsége a király február 25-én reggel indul Bécsből Cap-Martinba, hol huzamosabb ideig fog tartózkodni.

Munkácsy jobban van. Örvendetes hír érkezik Párisból. Munkácsy Mihály felesége levelet irt barátaihoz, értesítvén őket, hogy férje állapotában váratlanul kedvező fordulat állott be. Munkácsy Mihály az endenichi gyógyintézetben nyugalmat talált, emlékező tehetsége megújult, az orvosoknak elmondja életének és betegségének történetét, maga öltözködik, maga eszik és altatószert sem kell bevennie. A mester az intézetből mielőbb távozni szeretne.

A királyi vár építése. A budai királyi várban újból megkezdődött a munka, a mely november elejétől a keményebb idő beálltától kezdve nagyrészen szünetelt. E héten több, mint háromszáz munkást vettek föl ismét s a jövő hétfőn ez a szám megkét-szereződik. Eddig csak a kőfaragó s a legutóbbi napok óta a föld-munkák folytak, de legközelebb a kőművesek is dologhoz látnak. Erre az évre már csak egy emelet maradt. Ezt még a nyár folyamán fölépítik s őszre az egész épület tető alá kerül.

III. Béla király temetése. III. Béla király és felesége Antiochiai Anna királyné esontmaradványai alkalmasint nem sokáig maradnak az embertani muzeumban, hanem visszakerülnek a budavári Mátyás-templomba, hol a diszes sírbolt már készen van számukra. A királyi hamvoknak méltó eltemetése érdekében már tavaly mozgalmat indított a papság, melynek azonban nem volt eredménye. A nemzeti kegyelet lerovása Árpádházi királyunk eltemetésével kétségkívül országos ügy, de ennek leghivatottabb intézője a kormány — érthetetlen okból — nem törődik vele. Most azonban megtörténik az, a mi egy izben, Kossuth temetése alkalmával már megtörtént: a főváros vette kezébe III. Béla temetésének ügyét. A főváros egyik közelebbi közgyűlésén tárgyalni fogják a kérdést. Az indítvány az, hogy a temetést a székesfőváros rendezze, annyival inkább, mert erre a célra már szép összeg van a polgármesternél. Ezenkívül majd a főváros is jelentékeny összeggel járulna az ünnep költségeikhez.

Pestis Bombayban. Bombay környékén a pestis mindjobban terjed, eddig 5737 megbetegedés és 4423 haláleset fordult elő csak magában e kerületben; ezenkívül még két kerületben lépett fel a járvány s Del-Mahratt kerületben az éhínséggel együtt pusztit.

Ezredéves emlékmű a Csepelszigeten. A király tudvalevőleg telket ajándékozott a Csepel-sziget hazafias közönségének egy az ezredéves főállásunkat megőrkítő emlékoszlop felállítására. Az oszlop fölirata, melyet Thaly Kálmán készített, így hangzik:

„Ez emlékoszlopot itt, a honfoglalás történetében sokszor emlegetett „nagy szigeten“, a hazaszerző nagy s dicső Árpád vezérnek kedves családi pihenő tanyáján, — hol a harcok zajának szünete közt és a kiküzdött győzedelmek után diadalkoszoruzta fejét szeretteinek ölen édes nyugalomra hajtá — az ő örömeinek, boldogságának földjén és méltó fiának, Zsolt vezérnek születése helyén, hol egykor a hon-szerzette hős daliák és deli ifjaik vidám torokat, vitézi harcjátékokat tartanak vala, — a honfoglalás emlékére. az ősök iránti kegyeletből Árpád vérenek, dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József ap. királynak nagylelkű ajándékából e szent célra örök időkre általadott telken állították Ráczeve község közönsége s a Csepel-sziget lakói 1897. évben.

Állj, emlékkő, időtlen időkig.

Állj, míg az ezeréves imádott haza áll!”

Az oszlopot tavasszal avatják fel.

Ne üljünk fel a kivándorlási ügynök szavaira. Tolnavármegyében az ujabbi időben nagyon megsza-porodott az utlevelet kérő napszamosok száma. Nimmkovits főszolgabíró élénk figyelemmel kísérte a jobbára földhöz ragadt szegény embereket s most rájött, hogy valami Gergolett Antal nevű genovai ügynök csábítgatja őket Amerikába, még pedig olyan ígérettel, hogy csak Geneváig kell az utiköltséget viselniök, onnan az állam szállítja őket tovább. A főszolgabíró Heilmann János és Petri Péter alsónánai lakosokkal, kik szintén Amerikába szülő utlevelet kértek, jegyzőkönyvet vett fel az esetről s jelentést tett Tolnavármegye alispánjának, akinek hivatalos kötelessége volna szerintünk megugrasztani a megyéből a szédelgő ügynököt.

Kreutzerl Jakab meghalt. Kreutzerl Jakab ó-budai polgárlövészezredbeli hadnagy és veterán-egyleti elnök, aki a legutóbbi képviselőválasztáskor önmagát jelölte, szomorú véggel mult ki e hó 23-án. Szívszélhűdés érte a különben erős izmos embert. Az elhunyt különben jó izü alak volt Ó-Budán s az ő saját külön hazájában meglehetősen népszerűsége tett szert, bár nem vették őt komolyan, mert saját magából esinált figurát.

A hűtlen férj miatt. Pozsonyban Bakonyi József szivargyári munkás ezelőtt vadházasságban élt egy asszonygyal, de pár hó előtt azt elhagyta s törvényes házasságot kötött Kóródi Eszter 19 éves leánnyal. Néhány hónapig boldogan éltek, hanem ekkor a férj ott hagyta őt s visszaköltözött előbbi kedveséhez. Ezt a fiatal asszony annyira szivére vette, hogy gyufaoldattal megmérgezte magát s egy heti borzasztó kínlődás után meghalt.

Megjutalmazott tanítók. A magyarosítást fáradhatlan buzgalommal előmozdító muraközi és vendvidéki tanítók, valamint a magyar nyelvben kiváló előmenetelt tanusított tanulók között a napokban 639 frt készpénz jutalmat osztott ki Zalavármegye tanfelügyelője. A kiosztott jutalomdíjakhoz Zalavármegye törvényhatósága 300 forint, Zalavármegye

nemesi pénztára választmánya 120 frt és egyesek 219 frt adománynyal járultak. Ezen jutalomdíjból 14 muraközi tanító egyenkint 30 frt jutalomban részesült. A muraközi tanítók, a magyarság ezen buzgó apostolai megjutalmazására most már tizenegyedik alkalommal összesen 6419 frt 75 kr jutalomdíj osztatott ki. Bár követné a többi vármegye is Zala példáját, mert nagyon ráférne a jutalom a nemzet napszámosaira, akiknek legnagyobb része 3—400 frt fizetésért végzi üdvös munkáját.

Negyven ember a jég között. Szucsaván a hasonnevű folyó hidjának rozszant karfája, amelyen keresztül 40 ember nézte a folyón megindult jégzajlást nagy robajjal a jeges hullámokba zuhant s vele együtt a jég közé esett a báméskodó 40 ember is. Többen kimenekültek a jégtáblák közül, de mintegy kilenczen elmerültek a jeges hullámokban.

Elfogott rablógyilkos. Három évvel ezelőtt Módos torontálmegyei község országutján meggyilkolva találták Morzeties Pál dussgazdag földbirtokost, s a nála levő 10.000 forintot elrabolták. A gyilkost hiába nyomozták, nem sikerült kézrekeríteni. Most aztán, mint Nagybeeskerekéről értesítenek, végre hurokra került a rablógyilkos Avram Juon rovott multu gazember személyében. A csendőrség kerítette kézre hosszas nyomozás után. Az eset meggyeszerete nagy feltűnést kelt.

Blondin halála. Blondin a világ leghíresebb költőtanézosa Londonban meghalt a napokban. Blondin volt az, aki a Niagara vizesés felett kifeszített drótkötélen keresztül tánezolt s az egész világ megbámulta produkezióját. Mesterségéből jelentékeny vagyont gyűjtött s ennek jövedelméből élte öreg napjait.

Életmentő csendőrök. Ragyolez községben e hó 15-ikén tűz támadt. Egy Somoskői Anna nevű asszony, hét gyermek anyja, az égő házba rekedt és senki sem mert érte menni. A szerenesetlen már a végveszedelemben volt, midőn Majer Bertalan füleki őrsvezető, Kardos Kálmán nevű társával behatolt a házba s az asszonyt kimentették. A mentés közben Majer súlyos égési sebeket szenvedett fülén, arcán és halántékán.

Zavargások egy községben. Tisza-Sas községben nagy zavarokat okozott az egyházmegyének és az egyházkerületnek az a határozata, hogy a belhivatalnokok ármentesített földet után a gátköltséget az egyház fizesse. A nép felzudult ezért a község vezetői ellen. A napokban mintegy háromszáz ember vasvillákkal felfegyverkezve megtámadta a paplakot s lemondásra akarták kényszeríteni a papot. Később a tanítóra, majd a tiszttartóra támadtak s szintén azt követelték, hogy távozzanak a faluból. Hogy vérengzésé nem fajult a lázadás, az a tapintatos fellépésüknek köszönhető.

Az örült tette. Kovács József, erdőteleki lakost mindenki szelid, jóra való embernek ismerte és házaselete is kifogástalan volt. Annál feltűnőbb volt, hogy a minap feleségét és 2 éves kis fiát agyba-főbe verve, a háztól elkergette. Jajveszékelve sza-

ladt az asszony az utcán, amire egyik rokona oda ment Kovácsék lakásához. Amint az ablakon benéz látja, hogy Kovács egy nagy kést fen. Betörte az ajtót — de Kovács neki akart rontani a nagy késsel. Az asszony segítségért szaladt, de mire többed-magával visszatért, már késő volt: Kovács már haldokolt. Az élesre fent hosszú késsel szíven szurta magát s nemsokára meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy tettét örülési rohamban követte el.

Vig János szomorú vége. Lugoson a honvédbarak őrségéhez beosztott egyik közketona, Vig János, szobafegyverrel mellbe lőtte magát és szörnyet halt. A baraktábor magányában busulásnak adta magát, mivel egy levél hírül hozta neki, hogy kedvese mással esküdt meg. Ezért dobta el magától Vig János az életet.

Felfüggesztett községi jegyző. Kovácsévics Miklóst Valkány, torontálmegyei község jegyzőjét, a községben évek óta tapasztalt rendellenességek miatt Hadfy Károly főszolgabíró állásától felfüggesztette.

Innen-onnan. Egy kivándorlási ügynök letartóztatása. A kassai rendőrségnek ismét sikerült egy kivándorlási ügynököt Podmolik János személyében a pályaudvaron elfogni. Mihalik Béla kapitány azonnal törvényt ült fölötte és elítélte 100 frt pénzbírságra és 15 napi elzárásra. — **Zsidó községi bíró.** Vazsecz lipótmegeyi község, vallási türelmességének azáltal adta szép tanujelét, hogy f. hó 12-én megejtett bíróválasztáson Kircz Józsefet odavaió zsidó földbirtokost nagy szótöbbséggel községi bíróvá választotta. — **Egy honvédhadnagy öngyilkossága.** Marsó András, Ungváron állomásozott m. kir. honvédhadnagy, főbe lőtte magát. A minap hozták haza Egerben lakó özvegy édes anyjához. Az öngyilkosság okát nem is sejtik. A szerenesetlen 21 éves volt. — **Az aninai bányászforrongás vége.** Aninán véget ért a bányászok forrongása. A munkások nevében 3 tagu küldöttség kért boesánatot az igazgatótól, kérve egyuttal a társulat további jóindulatát. A munkások kezességet vállaltak a rend háborítatlan fentartásáért. — **Öngyilkosság viráglevéllel.** Furesa öngyilkossági módot eszelt ki Varga Zsófi eselődleány Debreczenben. Leánder virág leveleket szedett le s azt vette be s a keserű méreg három nap alatt megölte. Előzőleg elment a kórházba és az orvosnak hasfájásról panaszkodott, de hogy megmérgezte magát, arról konokul hallgatott. Csak mikor halála után felbonczolták, akkor derült ki, hogy leánder levelekkel mérgezte meg magát.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu czégekknél, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világczégeknek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Néhány szó a zöldség ültetése és ápolásáról.

A kertészkedésnek alapja a palánta helyes ültetése és ápolása; a ki e dolog iránt érdeklődik sokszor megfigyelhette, hogy a zöldség palánta különbözőképen fogamzik meg, a szerint, a mint az ültető többé kevésbé ügyesen vagy ügyetlenül végezte dolgát. Mikor az ültetőfával salátát, répát, paradicsomalmát vagy egyéb palántát kiültetünk, akkor a következőkre ügyeljünk:

Az ágyakba a magot ne vessük nagyon sűrűen, mert nagyon gyenge palántákat fogunk kapni; ugyanez történik, ha a palánták nagyon sokáig maradnak a melegágyakban s nem szellőztetünk eléggé, miért is, — hogy azokat megedzük s ha az idő arra való, lehetőleg szellőztessük a melegágyakat.

Az ültetőfát úgy használjuk, hogy a palánta gyökerei függőlegesen jussanak a földbe s azután oldalról hozzájuk nyomjuk a fával a földet. Természetesen, ha a föld száraz, a palánta gyökerei nem juthatnak függőlegesen a földbe, mert ha a lyukat megcsináltuk, az ültetőfa kihuzása után a lyuk felig megint megtelik földdel. Szárazság idején, tehát az ültetés előtt 2 vagy 3 órával, öntözzük meg jól az ágyat, ekkor könnyű lesz szép lyukakat csinálni s az ültetés sokkal gyorsabban történik.

A palánták kiültetésénél vigyázzunk arra, hogy a sorok egymás közt s a sorokban is a növények egymástól egyforma távolságban legyenek, nem különben ügyeljünk arra, hogy a palántákat ne ültessük mélyebbre, mint a mennyire a melegágyban állottak. A tulságos mélyen ültetett palánták vagy elrothadnak, vagy legalább is visszamaradnak a növekedésben. Arról, hogy palántáink nem fognak elhervadni, csak akkor lehetünk biztosak, ha nem ültetünk déli forróságban, hanem kora reggel vagy még jobb, ha este felé s azután az öntözéssel nem várunk addig, míg az egész ágy megtelt, hanem mihelyt 3—4 sorral készen vagyunk, minden palántátövet megöntözzünk a kannával, a melyről ilyenkor a rózsát leveszszük. Ha az egész ágyat kiültettük, a rózsát feltéve a kannára még egyszer megöntözzük az egész ágyat, még pedig oly erősen, mintha előbb nem is öntöztük volna, úgy hogy a palánták tövével levő kis mélyedésbe egy percze megint összegyűl a víz, ilyenkor aztán biztosra vehetjük, hogy ha másnap még olyan erősen tűz is a nap, az ágyak nem fognak kiszáradni és a palánták nem fonyvadnak meg,

hanem szépen erősen állanak. A ki az ültetésnél nagyon takarékoskodik a vízzel, kénytelen lesz azt utánapótolni már 1—2 nap múlva, a kipusztult helyek újra foltozásával. Ha egyszer a palánták megfogamzottak, kevesebb öntözéssel is beérik ugyan, de ha gyorsan akarjuk növeszteni a zöldséget, azt később is egyre öntözni kell, még pedig annyira, hogy a földje a legforróbb napon is nyirkos maradjon még a déli hőségben is; erős öntözés mellett a később ültetett palántából is gyorsabban kapunk termést, mintha korábban ültetjük ki, de csak fősvényen öntöztük palántáinkat. Az öntözés és a kapálás azok az eszközök, a melyekkel a kertészkedés sikerrel üzhető.

A közgyámok jogai a tűzbiztosítás terén.

A közgyámok igen sok esetben — a mint a tapasztalat bizonyítja — nincsenek kellőképpen tájékozva a felől, hogy a tűzbiztosítást illetőleg mely jogaik és köteleiségeik vannak. Nem csekély azon közgyámok száma, akik azt hiszik, hogy ha valamely biztosító intézettel szerződést kötöttek a tűzbiztosításra nézve, akkor azt semmiképpen sem bonthatják fel s más intézethöz nem birtosíthatnak. Sok esetben azonban nem csak tudatlanságra vezethető ez vissza, hanem rosszakaratra is.

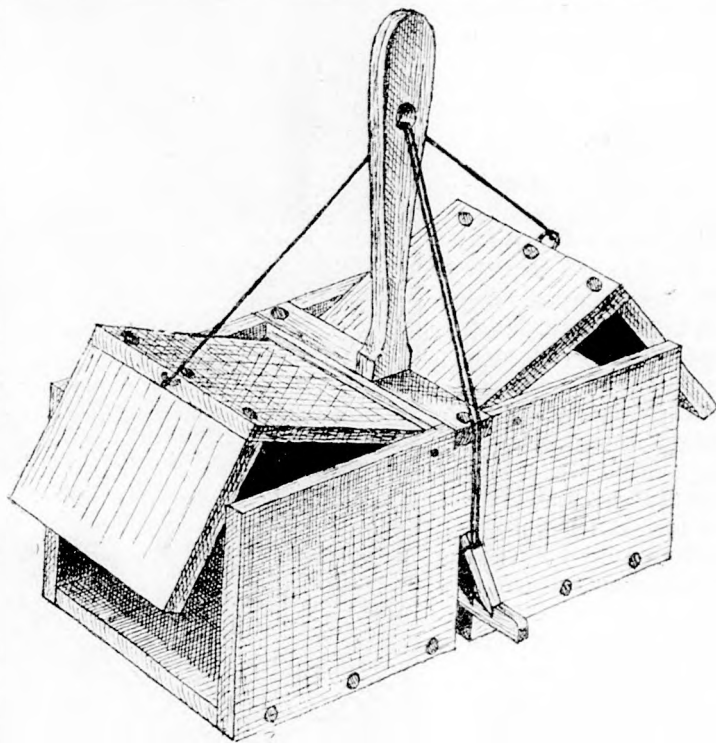
Igy nevezetesen Sopron- és Győrme gyében megtörtént, hogy az ottani vármegyei árvaszékek az egyes gyámokat eltiltották által, hogy gyámoltjaik épületeit az Országos magyar kölesönös biztosító szövetkezetnél tűz ellen biztosítsák.

A szövetkezet az árva-

székek ezen eljárása ellen panaszt emelt a belügyminiszternél, aki ennek folytán egy rendeletben a közgyámok jogait és köteleiségeit világosan meghatározta.

A miniszter rendelete szerint a törvény csak arra kötelezi a gyámot vagy gondnokot, hogy gyámoltja épületeit tűzkár ellen biztosítsa; ellenben senkinek, tehát az árvaszéknek sincs arra joga, hogy a közgyámot arra utasítsa, mely intézethöz biztosítson, mert az árvaszék felügyeleti joga csak arra szorítkozik, hogy a közgyámok a tűzbiztosítást oly jóhítelű biztosító intézethöz eszközöljék, amely az országban törvényes alapon áll és működik; a miniszter világosan kimondja, hogy a biztosító intézetek megválasztása a gyámok és gondnokok jogaihoz tartozik, a kiknek köteleességük a biztosítás megtörténtét a biztosító intézetek által kiadott igazoló bárczákkal az árvaszéknel bizonyítani.

E szerint tehát az árvaszékeknek nincs arra joguk, hogy a közgyámokat vagy gondnokokat arra utasítsák, hogy mely intézethöz biztosítsanak, sem arra, hogy a szerződés lejártakor a gyámokat arra

Czélyszerű patkányesapda.

utasítsák, hogy a szerződést a biztosító intézettel megújítsa.

Szükségesnek tartottuk ezt a fontos rendeletet ismertetni, mert tudtunkkal sok közgyám és gondnok van szerződéses viszonyban valamely biztosító részvénytársasággal, amelytől szabadulni szeretne s szerződését felbontani akarná, valamint lejártakor más intézetnél szeretné gyámoltja épületeit tűz ellen biztosítani, de a törvényt nem ismerve s az árvászékek erőszakoskodása miatt ezt megtenni nem meri.

Ezentul tehát a közgyámok egész nyugodtan eszközölhetik a tűzbiztosítást azon intézetnél, a melyiknél azt tenni akarják, s miután többen kérdezősködtek nálunk, hogy ezt az Országos kölesönös biztosító szövetkezetnél tehetik-e, amely tudvalevőleg sokkal olcsóbban vállalja el a biztosítást, mint bármely más intézet, mert nem lévén részvénytársaság, a részvényeseknek nem kénytelen nagy osztalékokat fizetni; a kérdezősködőknek azt válaszoljuk, hogy a belügyminiszter rendelete értelmében teljes megnyugvással eszközölhetik a biztosítást e biztosító szövetkezetnél is.

Czélszerű patkányesapda.

Ha valamely istállóban, vagy tanyán a patkányok nagyobb mérvben elszaporodnak, akkor falánk-ságuk következtében valóságos esapássá válhatnak s kiirtásuk éppen nem tartozik a könnyebb feladatok közé. Beszélnek ugyan arról, hogy egyes embereknek meg volna az a különös képességük, hogy titkos szerekkel és bűvös mondásokkal egyszerűen képesek elűzni e kellemetlen vendégeket, s egyik tanyáról a másikra képesek a patkányokat elesalni, de hát nem szorul sok bizonyítgatásra, hogy az ilyen állítások nem egyebek együgyű meséknél.

Sőt inkább; azok akiknek istállóiba belefész-kelték magukat a patkányok, azok tudják legjobban, hogy mennyire nehéz őket elpusztítani, mert ravasz és elővigyázó állatok ám ezek, s könnyen tuljárnak az ember eszén.

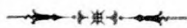
Méreggel bajos őket elpusztítani; mert eltekintve attól, hogy a méreggel való bánás nemcsak az emberre veszedelmes, hanem ha a mérgezett ételhez baromfi, sertés vagy más jószág hozzáfér, az könnyen elpusztulhat tőle, ettől eltekintve mondom, a patkányok elővigyázók és gyanakvók s nem nyulnak a kitett mérgezett ételhez;

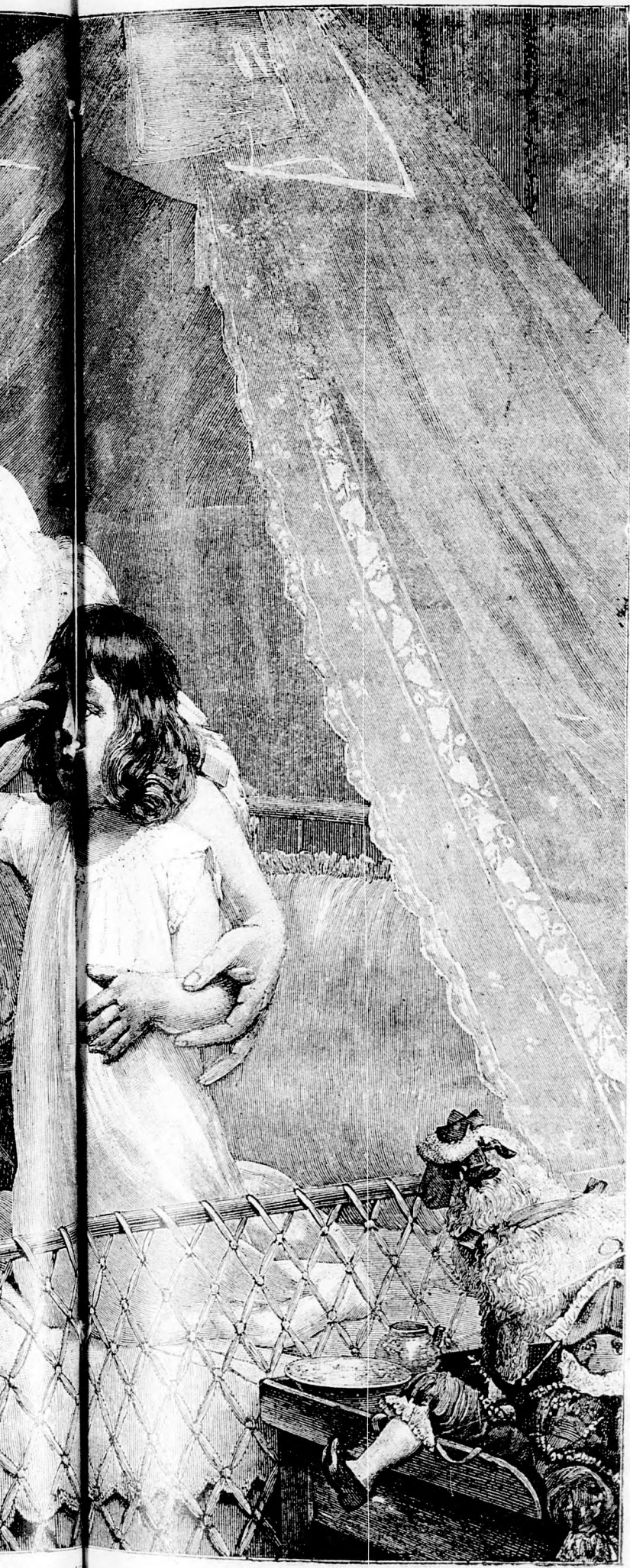
Legezélszerűbb ezért őket esapdákkal pusztítani. A tuloldali rajzban egy igen czélszerű és olcsó patkányesapdát mutatunk be, a melyet könnyű szerrel, mindenki odahaza saját maga állíthat elő.

E patkányfogó áll: egy hosszukás ládából és két felnyitható esapóajtóból. A esapóajtókra zsinog van alkalmazva, mely keresztül van huzva a láda középpontján felállított rudaeska felső részén furt lyukon; a zsinog másik végén pedig egy kis fapecek van kötve, mely rögzítve lesz a láda fenekén végighuzadó és a láda oldalán kiálló rovátkolt vas vagy falécecskével, melyre a esalétek rá köttetik; ha a patkány ezt megérinti, rögtön lecsapódnak az ajtók.

Ilyen esapdák segítségével, melyeket a patkányok számára képest kell elhelyezni, rövid idő alatt megszabadulhatunk e kellemetlen és sok kárt okozó állatoktól.

A bemutatott rajz $\frac{1}{4}$ nagyságban ábrázolja a készítendő esapdát.

MULATTATÓ.

Ki tudja?!...

A hallgatag éjnek fátyolos esendjében,
Nem pihen az álom, fáradt szempillámon, —
Helyette gyöttrő gond tart kinözve ébren ...
S férgeknek parányi, csillagok határnyi
Nyomait bejárom.

Oh, ez önmagáért, percnyi tudatáért
Reszkető bús szárnyon ...

Hallgatom a gyorsan lépegető órát, —
Vidám ketyegése: ne késs le, ne késs le! —
Már holnap ezt a má-t, a tegnaphoz rójják ...
Szívem dobogása követi mint társa
Csendesen beszélve:

— Az utban elkopva összerogyunk, hogy ha
Elértünk a régre ...

Válaszolt az óra vergődő szívemnek:
— Ha megálltam, újra igazítanak utra —
Rá szívem sóhajtja: — bár így szól hitem: lesz
Kéz, ki elindítson ... óh de tudom bizton,
Nem dobogok újra ...

Égre állt az óra mindkét mutatója
S rá felelt: — ki tudja?!...

Petrus Jenő.

Elmondtam bánatom...

Elmondtam bánatom a dalos madárnak,
Az enyhe szellőnek, a nyíló virágnak,
Csak neked nem mondtam, mert neked nem mertem,
Madár, szellő, virág mondják el helyettem.

Dalos madár szállj le az ő ablakára,
Gyűjts egy szívből jövő, szerelmes nótára,
Mondd el neki a mit énnekem nem lehet,
Mondd el neki az én forró szerelmemet.

Bogár fűrtjeivel játszó enyhe szellő
Szerelmes szívemtől te légy a hívő,
Csókold meg homlokát, hajolj a füléhez,
Mondd el neki a mit árva szívem érez.

Te kedvenc virága, mely koblét díszíted,
S a mely oly közel vagy ártatlan szívéhez,
Ha hervad leveled, s hullajtod szirmodat,
Mondd el a tiédhez hasonló sorsomat.

Elmondtam bánatom a dalos madárnak,
Az enyhe szellőnek, a nyíló virágnak,
Madár eldalolta, szellő tovább adta,
A hervadó virág szivednek elmondta.

De elmondom én is, mert el kell mondanom,
Hogy temiattad van fájdalom, bánatom,
És ha nem értetted meg a panaszomat,
Könnyezd meg legalább a hattyúdalmomat.

Virágh Sándor.

A molnár leánya.

Irta: *Buday Barna.*

Piroska az uradalmi molnár leánya volt, aki úgy kezdte, parasztosan: hajdukása mellett, hat véka buzával.

A leányka tíz éves koráig a liba meg a tehén körül járt, mint a többi szegény ember gyermeke; az illatos, selyempázsitu réteken mezitlábosan szaladgált, a fűzfavesszőből sipocskát kopácsolt ki, azzal furulyázgatott a csigabígnak, hogy dugja ki a szarvaeskáját, vagy a pongyola pitypángból lánczokat font össze, avval homlokát feldíszítette; ehhez jól illettek a mezei virágok, amiket leomló, fekete, kőzosz hajába dugdosott bele s felvirágozva, sippal meg vesszővel a kezében, vigan szökdécselt a szárnyas jószágok körül s nótázásával felverte a környéket: Ne liba, ne! Igy eseperedett fel szép, karesu, bogárszemű leánynya, akinek a tekintete nyomán rózsák fakadt ott, ahova nézett: a szerelem rózsája.

Később az apjának jól kezdett menni a sorsa, amit elárult az ujjára került nagy peesétes gyűrű, a nehéz ezüzláncz, ami kevélyen fityegett ki a zsebéből; a régi ködmenes viselet sem volt már többé jó, szép fekete pantalló került helyébe, sőt Isten bocsássá meg, ünnepnapokon még a kemény kalappal is megbarátkozott a feje bubja. Az ilyen uri fejbe már pipa helyett szívat kell dugni, azután a felesége sem vehette fel a czondra ujjast, hatszinű fényes lipityáng eserélte fel azt, ami igen szép volt.

De már még kevésbé járhatott az uraskodó molnárnak a leánya mezitlábosan, — csinos, magassarku cipellőket huztak a kicsiny lábaira; a kezeire pamutkesztyűket, hogy a szellő meg ne bántsa azokat, azután, mikor divatba jött az uri asszonynépség között, hogy a hátulsó felükön szalmavánkoskából emeletet építsenek, hát ez a szalmazsákocska ki járt a Piroskának is, kétszer olyan vastag, mint másnak, amitől aztán olyan módosan nézett ki, hogy még az öreg gunár is megesóválta rá a fejét.

Ilyen kisasszony persze nem fejhetett többé tehenet, e helyett stikkelésre meg horgolásra oktatta be a Lázter Dávid leánya; tollfosztásra, tengerimorzsolásra sem járhatott el többé, mindez goromba multság volt neki.

Csak a szívét nem tudták átalakítani a leánynak, azt elhagyta egy derék legénynél: Geszteny Andrisnál, aki gazdálkodó ember volt az apja szegénységében.

Minél jobban mivelődött Piroska, annál inkább elszorult a legény szíve, mert kivette, hogy az apja magasra számít vele: az uradalmi őrök után nyujtogatja a tapogató csápjait.

Az őrök a kezeivel tapogattott vissza, amire Andris keserű sohajtozásba tört ki.

„Ej ne, hisz látom, hogy tekintetes asszony akar lenni“ — panaszkodta Demeter Daniéknál — „hej, keresztszülém, nincs is igazság“.

A Dani bácsi ezzel vigasztalta. „Ne tarts tőle, ágaskodik a molnár, de addig ágaskodik, míg egyszer csak lebukik arra a színre, ahol mi vagyunk; még azon is alul“.

De bizony tudott ágaskodni a molnár még magasabbra is. Meglátogatta egy pesti rokonuk, a leány nagynénje, s az addig beszélt az anya fejébe, míg ez végre beleegyezett, hogy hozzáadja a Piroskát Pestre, zongora meg franczia nyelv tanulásra, ami nélkül valamire való asszonyszemély — napnál világosabb — hogy meg nem lehet.

„Mert hát a faranczia csak faranczia“ — mondotta a molnárné tudákosan, pedig a hetvenhetedik nagyapja sem tudott francziául, hanem örült neki, ha paszulyt kapott ebédre s avval magyarosan tele-tömhetette a két pofáját.

Piroska pityergett egy kicsit, de az ilyen nyafogás a leányoknál inkább csak kényeskedés. A vége az lett, hogy elment Pestre farancziát tanulni s még csak arról is megfeledkezett, hogy egy bucsuesókot adjon Andrisnak, pedig az ilyesmit mifelénk nagyon megkívánja a legény természete.

Andris erre azt mondta — keresztszülőjének: „Utána megyek, akár hogy lesz is, mert nélküle esupa nyavalyás lenne az életem“.

Igy került Pestre a két gyermek.

*

Andris a mészárosmesterségre adta magát. Termete is, talentuma is volt hozzá. Egy év múlva már legény volt egy jó forgalmu üzletben. A pesti mészároslegény pedig nagy ur. Hétköznapon ugyan válláig fel van gyürkőzve, surez van előtte, mint akár faluhelyen, de ünnepnapon kikenifeni magát, vixes cipőt huz, máslit köt a nyakába, kemény kalapot nyom a koponyájába s kávéházba mehet sört inni, ahol ha jó borraivalót ad a pinczérnek, hát az azt mondja neki, hogy: uraság, meg hogy: alá-zatos szolgálja, mit parancsol“. Az utczán is, ha jól kihuzza magát, senki sem tudja, hogy ki fia, nem mondják rá, hogy: „ni, ez a siket Geszteny fia, be felvitte Isten a dolgát“.

Nincs könnyebb mesterség az uraskodásnál, Andris is tökéletesen belejött. Igy gondolkozott.

„Ha te ugy, én is ugy. Hatökör vagyok ugyan, számár vagyok, semmi sem vagyok. Ugy érzem magamat, mint az igásló, ha czifra hintó elé fogják s kesztyüs kocsis hajtja. De ebben a czifra hintóban te ülsz s én azt haza hozom, ha a nyelvemet öltöm is ki belé“.

A leányt minden vasárnap meglátogatta, de a háznál csak foghegyről vették. Nem volt uri fajta; kiérzett belőle a falusi ripők nagyon is. Nem tudta mit tegyen a kezével, lábával, fejével, ha kaputos emberek közé került; hogy üljön, hogy álljon, hogy beszéljen, hogy egyék. Mindig az jutott eszébe: „hej, mikor én ott a dülő alján kiteritettem a subára az ebédemet, te pedig a libákat őrizted mezitlábason“.

Piroska már jobban mivelődött, a leány hama-

rabb alkalmazkodik. Meg aztán egész nap nem is volt más dolga, minthogy billegtesse a régi, kopott zongorát; francziául egy fiatal ur tanitgatta koszt fejében s emellett udvarolt is a leánynak a jó lélek, pedig ez nem is volt kikötve.

Kitanult pesti fráter volt, tudott forogni a leány körül, mint a szélkakas, s mivel egy kis pénzt sejtett a leánynál, utána vetette magát testestül-lelkestül, fekete rokkostól. A leány pedig szívesen vette az ügyes fiút, értett az a nyelvén; hogy is verse-nyezhetett volna vele a mézárólegény!

Egyszer aztán a nagynéne azt mondta Piroskának:

„Kihuztad a lutrit. Bárány ur megkérte a kezedet“. A legközelebbi vasárnap Andrist evvel fogadták. „Piroska menyasszony.“

Andris a leány szemébe nézett. A leánynak megmozdult a szive s busan gondolta el:

„Minek jöttél fel ide maskarának; ha ott maradsz, ahol megszerettelek, senki sem vert volna ki a szivemből, de így nevetség lettél, mint a szürke veréb, ha aranyos kalitkába zárják el.“ És nem tudott mondani egy vigasztaló szót sem a legénynek.

Ez csak annyit szólt: „Isten áldja meg Piroska, engem úgy is eléggé megvert.“ S attól fogva semmit sem hallott többá Andrisról.

Hanem a szívet még sem lehet eltemetni. Mikor jegyváltásra került volna a dolog, Piroska elkérezkedett a nagynénétől s ez hiába várta vissza többet. A leány helyett másnap egy levél érkezett, amelyben ez állott: „Bocsásson meg, de haza kellett men- nem; jobb nekem mégis otthon.“

*

Bizony, csak jobb otthon. Andris is erre gondolt, amint egy szép nyári este napi munkája után fáradtan vetette magát végig nyugvó helyén. Milyen kedves is az az otthon, ahol békakurutyolás között alszik vel s pacsirta dal mellett kél újra.

De hát ő eljártozta a nyugodt, boldog otthont, mert a szive után ment, a szívet pedig kiszakították s eldobták, mint a kifaesart ezitromot. Nincsen neki már semmije; érdemes-e azért a semmiért dolgozni, küzdeni, dulakodni az emberek között? . .

E pillanatban kopogás után kinyílt a szoba ajtaja s a jó Demeter Dani bácsi öreges alakja lépett be azon. Andris felugrott s örömben nyalábra fogta a jó öregét.

„Kedves keresztszülöm, csakhogy láthatom. De unom is már ezt az életet.“

„Ha meguntad, fordíts hátat neki“, — mondá Dani bácsi.

„Hová menjek előre, mikor minden a hátam megett van, a miben örömöm volt?“

„No, no, sohasem tudja az ember, mire jut. Lám a molnár is hiába ágaskodott, csak elbukott szegény, — másfél méternyire a szinen alul . . .“

„Meghalt?“

„Az bizony. — Ugy maradt a családja, mint az ujjam.“

„Kedves Dani bátyám — szólt Andris kis vár- tatva, vigyen engemet magával: megteltem már ezzel a maskara étellel — torkig.“

„Viszlek, hogyne vinnélek, — szólt az öreg ravasz szemhunyoritással; ugyis egy szolgálégyre van szükségem. A fizetés: minden hétre hat nap, a hetedik a ráadás. Ha jól viseled magadat, farsangra házasodhatol. Kell-e?“

„Nem teremtett még az Isten olyan farsangot“ — szólt a fiu, de Dani bácsi csak mosolygott esen- desen s ravasz szemhunyorítások között ismételte: „no no, sohasem tudja az ember, mire jár.“

Felpakkoltak rövidesen s másnap még be sem sötétedett, amikor a Dani bácsi forspontja az állo- másról a falu felé baktatott. Lassanként kibontako- zott előttük a falu tornyoskája: ott baktattak el a himes rétek alján; elhagyták már a szőlőket is, azután a temető következett: ott jön mindjárt a falu: hej be sok szép, keserű emlék!

Amint a falu végéhez értek, a keresztuton vigan nótázó arató leányok jöttek velük szembe. Egyiknek villa, másiknak gereblye volt vállára vetve, s mind maga volt a mosolygó élet, kipirult arczezal, feltüzött szoknyácskában, pajkos, esicsergő nótával ajkaikon.

Dani bácsi meglassította a fogatot.

„Várjuk be őket.“

S amiut végig sorakoztak előttük a leányok, Andrisnak egyszerre csak tüzet fogott a szeme. Meg- látta a leányok között Piroskát, a legszebb rózsát ebben a füzérben; egyszerű munkás rubában volt, a lábaeszkáit nem takarta magas sarku czipellő, csak- ugy mint régen, — leomló fekete hajába mezei vad virágok voltak tűzve — mint régen, s ajkairól leg- vigabban hangzott a dal. A leány kiejtve a kezében tartott villát, kipirult arczezal sietett előre; Andris egy pillanat alatt mellette termett s dobogó szívére tűzte a legszebb rózsát, amely újra illatos s üde volt, mintha mindég a puszták levegőjét szivta volna.

Körülöttük az arató leányok danája hangzott s nem messze a hazatérő gulya kolompja esendült fel.

A legényt ez édes s félig már elvesztett életre a Dani bácsi ingerkedő szavai eszméltették fel:

„Andris öcsém, hát áll-e a szerződés?!“

Képiinkhöz.

Lefekvés előtt. Bubus, a becézett egyetlen kis kedvence a háznak, elvégezte napi munkáját, fe- küdni készül, meg van már vetve a puha kis ágyacska; Paprika Jancsi, az aranygyapjas báránka és egyéb játékszerek már elpihentek, Bubus is készül. Mielőtt azonban nyugalomra hajtaná szőszkefűrtös fejecs- kéjét, jön a mama és Bubusnak le kell térdelni a a kiesi ágyon esti imára. Az imádságot könnyen megtanulja, ártatlan kis lelke át van hatva attól a gondolattól, hogy Jézuskához tohászzkodni kell, mert ő küldi a tejkét, a süteményt, a játékokot.

Lapunk 7. számában közölt betűtalányt utólag helyesen fejtették meg: Korek Miklós, K. Hraskó József, Gömbkötő N. János, Lőrincz István, Ifj. Lengyel Ferencz.

Lapunk 8-ik számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Budapest”.

Helyesen fejtették meg: Ifj. Banos József, Strobel Károly, Szelko János, Gömbkötő N. János, Mantska Károly, Gyenes József, Kóváry Jánosné, Aizenpreis Viktória, Szlávik Ede, Farkas Elek, Fleischer Jakab.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Vaáli Segesdi János urnak. A kértett hagyatékrol nincs tudomásunk, lehetetlen, hogy mi az ilyesmit számon tartjuk. — **Elutasított.** A verset nem hozhatjuk, mert nem állja meg a helyét. Sokféle szívességet megtesszünk olvasóinkkal szemben, de gyenge dolgozatokat nem közölhetünk senki kedvéért. A tárcaközlemény felől nem mondhatunk véleményt, míg el nem olvassuk. Nyugtassa meg magát azzal, hogy igen sokan vannak, akik nem tudnak jó verset írni. — **Lőrincz István urnak.** 1. A levelekre néha azért késik a válasz, mert a lapot esütörtökön zárjuk s ami levél ezután érkezik hozzánk, arra csak egy hét mulva olvashatják a feleletet. Ezenkívül sokszor még a szakértőket is meg kell kérdeznünk, mielőtt egyes kérdésekre feleletet adhatnánk. 2. Az árjegyzék miatt tessék egyenesen Brauswetter János óráshoz (Szeged) fordulni, aki szívesen eleget tesz óhajának. 3. A talányok nem rosszak, csak hogy fejtörés nélkül le lehet olvasni róluk a megoldást. Fejtörősebbet kérünk. — **Molnár Vendel urnak.** Tessék megírni a sorsjegyek számait, s mi majd utána nézünk, hogy nyert-e? — **Molnár József urnak.** 1. Jelzalogos kölesönökkel Budapesten több pénzintézet foglalkozik, így p. o. hogy csak kettőt említsünk, a „Magyar Földhitelintézet”, és a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank”. A visszafizetés 50 vagy 63 év alatt történhetik, 4¹/₂-os törlesztés mellett. Ugyan-e helyeken rövid lejáratu kölcsönt is vehet fel. Tüzetesebben nem válaszolhatunk, mert nem tudjuk mit akar. 2. Tura Trencsénmegyei község, postával közel Trencsénhez. — **Vaskovics János urnak.** Méltóztassék az ügyet még egyszer a miniszteriumnál megsürgetni, mert mi sok utánjárás mellett is legfeljebb annyit tudhatunk meg, hogy mikor érkezett be az akta s milyen iktatószáma van; már pedig ezzel az ügyön nem sokat lendítenénk. — **Ifj. Marits József urnak.** Tessék próbául egy dolgozatot beküldeni s mi majd megmondjuk rá őszinte véleményünket. Díjazni csak kiválóbb irodalmi termékeket szoktunk, a „feltételekről” tehát egyelőre korai volna még beszélni. — **Ifj. Szüts Péter urnak.** Baratska. Űgye a királyi Curiánál még nem nyert elintézészt. — **Farkas Elek urnak.** A villamos vasutnál alkalmazták fiát, ha ott üresedés van. A letendő óvadék 40—50 ft. Legjobb a kérvényet beadni és várni, míg üresedés lesz; a kérvényhez esatolni kell a katonai könyvet, születési és községi bizonyítványt az erkölcsi előéletéről. A vasúthoz való bejuthatása ugyanezt mondhatjuk. — **Idb. Sz. D. F. K. Üllő, M. J. B.-Szt.-Tamás, R. M. Gége, S. J. Er-Selid, B. A. G. T.-Szántó, D. B. Bihar, V. I. Szentpéter, Cs. J. Libichava.** Sorsjegyeiket nem huzták ki. — **Gy. P. Jász-Ladány.** 6306 29. sz. sorsjegyet 2 fttal kihuzták, a többi nem. — **Lengyel Ferencz urnak.** Sorsjegyeit nem huzták ki; postai uton ajánlva visszaküldtük. — **Forgách István grófurnak.** Nagy-Szalánéz. Fogadja meleg köszönetünket lapunk szives partfogásáért.

Kis lutri húzása.

Február 20.

Bécs	74	25	16	40	81
Temesvár	57	87	88	28	66

Február 24.

Brünn	1	78	67	61	39
-------	---	----	----	----	----

Budapesti piaci árak.

Budapest, február hó 27-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg. *tiszavidéki* 7.95 frtól 8.40 frtig, *pestvidéki* 7.90 frtól 8.35 frtig, *fehértmegyei* 7.90 frtól 8.35 frtig, *bácskai* 8.00 frtól 8.45 frtig, *bánsági* 7.70 frtól 8.35 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.45 frtól 6.60 frtig.
Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 4.30 forinttól 4.60 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.40 frtól 6.00 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.50 frtól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.90 frtól 6.35 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.85 frtól 3.87 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.70	13.30	12.90	12.40	11.90	11.40	10.80	9.20	6.50

Buzakorpa, finom 3.50-5.10, durva 3.40—4.90 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *vörös lóhere* 37—40 frt; *luzerna* 38—42 frt; *mák* 20—23 frt; *bab fehér* nagyszemű 6.72—7.75 frt, *törpe* 7.50—8.00 frt, *tarka* 6.25—6.50 frt, *lencse* 8—15 frt, *borsó* 8.50—9.50 forint, *köles* 5.30—5.60 frt, *kendermag* 6.75—7.25 frt, *repce* 11.50—12.50 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 280—300 frtig; *középműveltségűért* 240—300 frtig; *gyenge minőségűért* 100—180 frtig; *hízott magyar ökörért* mm.-ként élőszuliban 28—31 frtig, *hízott tarka ökörért* 25—30 frtig. *Fejős tehén,* magyar fajta 70—90 frtig, tarka 90—150 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élőszulýért fizetnek minőség szerint 34—44 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussulýért fizetnek 52—62 kr.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 16.00—21.00 frt, *feljavított juh* 11—14 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszuliban 4⁰/₁₀₀ és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 48¹/₂—50 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 50—52 frt.

Baromfivásár. *Lud* páronként 3.60—5.50 forintig *kacs* 1.80—2.80 frtig, *tyúk* 1.20—2.00 frtig *csirke* 85 kr.-tól 1.30 frtig, *kappan* 1.30—2.40 frtig, *pulyka* 2.80—5.00 frtig.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.00—2.60 frt, *muhar* 2—2.60 forint, *szupszalma* 1.60—1.80 frt, *alomszalma* 1.30—1.40 frt.

Vegyesek. *Tojás* forintonként 46—47 darab. *Szalonna* 45—48 krajczár. *Vaj* Ia. 80—100 kr., IIa. 70—120 kr. *Olvasztott vaj* 60—100 kr. *Méz sárga* csurgatott 32—33 kr. *Viasz* 150—154 kr., *burgonya* sárga 2.00, rózsá 1.80, közönséges 70—80 kr., *paprika* 20—49 frtig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Műtrágyák. A *Hungaria* részvénytársaság heti jelentése a *Független Újság* részére. Szuperfoszfát 17—19⁰/₁₀₀ vízben oldható foszforsav-tartalommal 21—23 kr. Amoniak szuperfoszfát 10—12⁰/₁₀₀ vízben oldható foszforsav és 3—5⁰/₁₀₀ légenytartalommal 4.50—5.00 forint. Chilisalétrom 95⁰/₁₀₀ salétromsavas nátron-tartalommal 10.80—11.20 frt. Az árak a feltüntetett súlyegységek szerint teljes kocsiakományok vásárlásánál bérmentve az egyes közelebb vagy távolabb fekvő vasuti állomá ra szállítva értendők. Fizetési feltételek megállapodás szerint.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kgr.-ként 76—84 frtig, *tehénbőr száraz* 75—82 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 27—41 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—35 frtig.

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSEPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

ORSZAGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítva fe a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

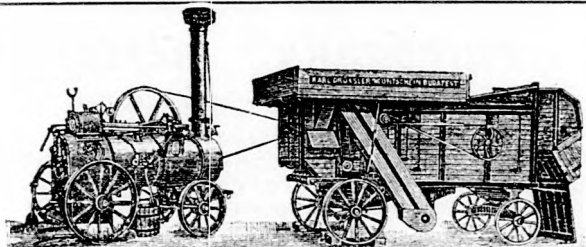
A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

GŐZCSEPLŐ-KESZLETEK. Saját gyártmány legkiválóbb kivitelben, a magyar gazdasági viszonyokkal alaposan meggyező.

Kizárólagos képviselő: **LANZ HENRIK** cégétől Manheimből. Magyarországi részére: Németország elismert legnagyobb és jelentékenyebb gyára gőzmozgony és gőzcseplőgépekben, legkülönfélébb nagyságban, valamint önműködő etetővel és anélkül határozottan előnyben részesülő gépeivel. Felvilágosítással, tanácsal, képes árjegyzékkel, kedvező fizetés feltételekkel készségesen szolgál:

DRÖSSLER KÁROLY csász. és kir. szab. gazdasági gépgyára, vas- és ércöntődjéje.
Budapest, VI., Váci-körut 59.

Alapítattat 1866. • Szolid képviselőségek mindenhol felállítatnak.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghülekéknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

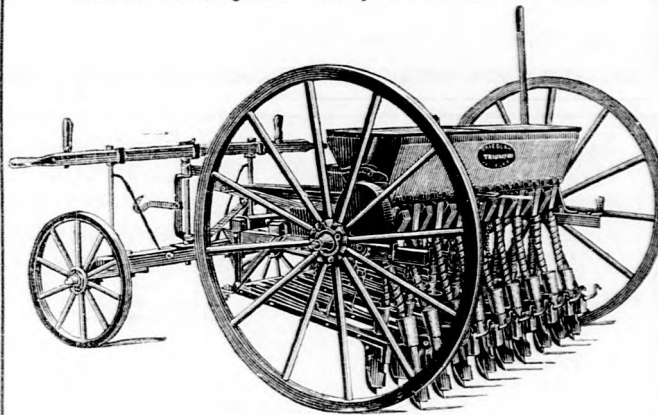

FRIEDLAENDER JÓZSEF

gépgyáros-, mérnök volt az első ki 1891-ben az ő

„TRIUMPH III.”

szervetogépével, a gazdaközönségnek, egy új a mai kor kiválmainak megfelelő vetőgépet nyújtott, a kellemetlen váltóke-rekeknek és magtartószekrény állításának eljítésével.

A „TRIUMPH III.”

verseny nélküli, legjobb és legegyszerűbb vetőgép, hegyes és lapályos vidékek részére:

Czím: 1897 febr. 1-től Budapest, VIII. Külső kerepesi-ut 1.

Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körut sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtökéletesebb permetezőgép a **VERMOREL-féle**

„ECLAIR”

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint csomagolással.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. kilogrammja.

„RÉZGÁLICZ” 30 frt métermázsánként.

„RAFFIAHÁNCZ” 48 kr. kilogrammja.

A tavaszi tömeges megrendelések következtében — késések elkerülése végett — kérjük különösen az

ECLAIR

permetező megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni.

Ganz és Társa

vasöntő- és gpgyár részvény-társulat,
BUDAPESTEN,
ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, acél- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vízikerekeket jó eredménnyel pótló turbinákat, különösen pedig:

Hengerszékeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságú darálószékeket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági célokra kitűnően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsira szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyú nélkül dolgoznak.

Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbínával hajtva, úgy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejjgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, őrítő stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak. 349

Az első sorvetőgépet Magyarországon

KÜHNE E.

legrégibb gazdasági gépgyára készítő

(1856.) **MOSONBAN.** (1856.)

Az eddigi eladás több mint 17000 darab.
Ügyönkök általi eladásoknál „Hungaria Drill“-re szóló rendelésnél követeljük mindig KÜHNE E. gyártmányát.

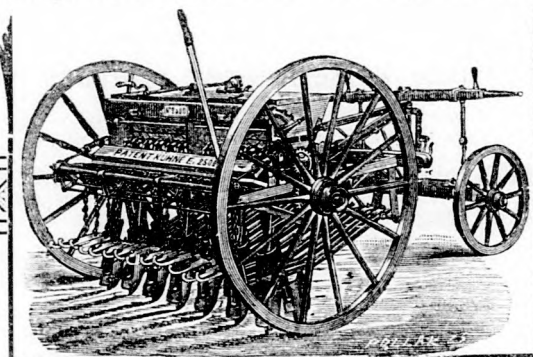
A legjobb hegyisörvető

KÜHNE E. „MOSONI DRILL“ sorvetőgépe.

Uj! Moravek-féle répa- és mütrágyaszórával. Trágyaszórók; Sack-féle ekek 2-3-4 vasu ekek nagy választékban. Hengerek, extirpátorok s. a. t. Laacke-féle híres szántó és rébhoronái 25 féle nagyságban. Magtárrosták a vetőmag előkészítésére s. a. t.

Főraktár:

Budapest, VI. Váci-körút 57/a. saját ház.

H 211

Igen érdekes regények leszállított áron.

Portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 kr. Nem szabad szeretnie. Egy esodaember kalandjai.

Irta: Bodrogi Lajos.

Irta: Conan Doyle, ford. Fáy J. B.

Az erdész ur fia.

Elbeszélés Theurriet Andréról.

„BELLA.“

Érdekes regény. Irta: Anna Vertua Gentile.

A malom története.

Irta: Sudermann.

Angyal és ördög.

Irta: Mathers Helén.

Mi a szerelem?

Arab regény, irta: F. Marion Crawford, fordította: Fáy J. Béla.

Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában Budapest, Köztelek.

„Fairbanks“ mérlegek

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmerőkarokkal bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

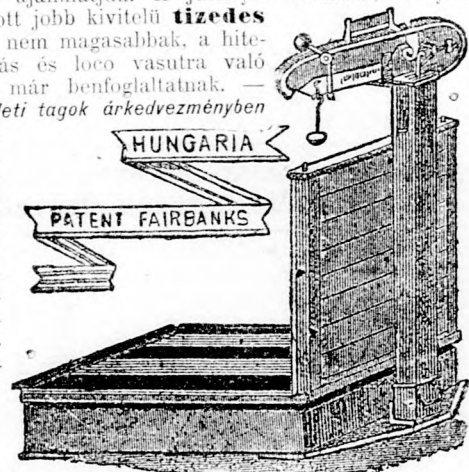
Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva úgy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zék- és rak-tári mérlegeinket

ezlszerű és acélnak megfelelő szerkezetüknel fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak.

Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12. címzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál.

Fairbanks

mérleg és gépgyár részvény-társaság.

Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-váozsi-ut 146.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

cs. és k. kiz. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaezkkal frt 1.40 o. é. több mint 30 év óta

udvari istállóban valamint katorai és polgári nagyobb istállóban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficzomodások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

V alódi csakis akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható minden gyógyszer-tárában és droguerában.

Főraktár: Kwizda Ferencz János

Cs. és k. oszt.-magy. és román kir. udv. szállító kerületi gyógyszer-tárában, Kornenburg, Bees mellett.

Ajánlom az 1896. évi szeptem-
ber 21-én Hódmező-Vásárhelyen
tartott ekeversenyen

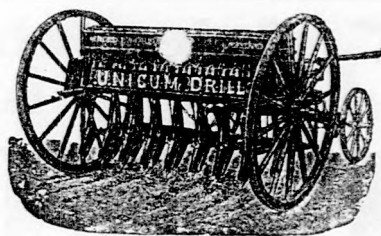
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott
egyetemes aczélekeimet,
melyek anyag, kivitel s olcsó áraknál fogva az összes eddigi
konkurrencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb
vetőgépe a jelenkornak
a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és
feltétlenül szolid kivi-
telű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

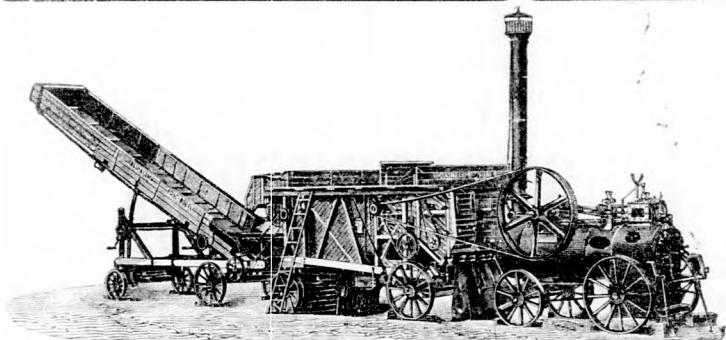
VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Umrath és társa

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN,

V., Váci-körút 60. szám.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállita-
nak kitűnően működő és több fontos újítással bíró

gőzcséplőkészleteket

valamint **kazalozókat**

minden nagyságban, a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Ugyanott a tavaszi időnyre egyetemes és többvasu ekék, boro-
nák, hengerek, trieurók, vetőgépek, kaszáló- és aratógépek, ló-
gereblyék, rendkívül nagy választékban, a legjobb szerkezetben
olcsó árakon szerezhetők be.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra
ingyen és bérmentve küldetnek.

**Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.**

Kölcsön a valódi becsérték
háromnegyed részéig 20-60 év
közti időre **kiszárazásban.**
Birtokos felmondhat, pénz-
intézet nem mondhat fel.
Csakély kamattal t. ke is tör-
lesztetik. Leboncoltás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő
csak: telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokir. másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden
megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb föld-
birtokok által olcsóan és rendszeresen újítva van.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

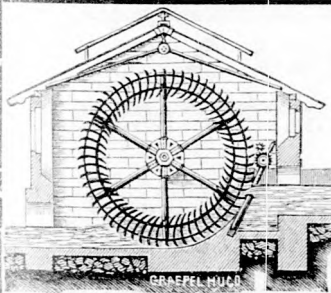
Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-
typia, fametszet stb. utján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikailag legszebben és legelőszöbben sokszorosítottak.

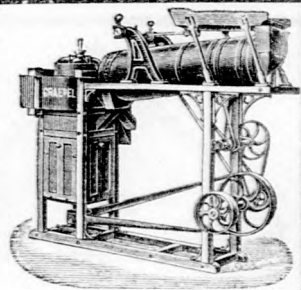
✱ Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. ✱

**Vizikerekek, turbinák, gőzgépek,
gőzkazánok minden nagyságban őrlő-
malmok és egyéb ipartelepek** üzeméhez.

Őrlőmalmok, vámmalmok

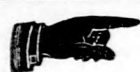
berendezését és átalakítását a legjobb **rend-
szer** szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső váczi-ut 46. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legjobb magvak

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapesten, VI., Andrássy-út 23. sz.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

„KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“

1897-dik évre.

Szerkesztők:

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárjai.**Bolti ára: 1 forint 50 krajczár.****Áa: Előfizetőinknek 1 frt 20 k.**

Postadíj 10 krajczár.

Megrendelhető: a „Független Ujság“ kiadóhivatalánál,
BUDAPEST, IX., Üllői-út 25. (Köztelek.)**Vetőmagvak**1000-ed éves kiállításon legmagasabb
díjjal: *diszoklevéllel kitüntetve.*
Répmag, sárga Oberndorfi állami
ólmzár alatt, 50 kilónként 12 frtért
500 kilónként 100 frtért kapható**Gróf Teleki Arvéd****drassói uradalmában**
u. p. Koneza.Szétküldés ab Alvincz és Szászrégen
utánvétellel. A pénz előre *küldőjé-
nek áru franco* megy. Továbbá
*lucerna mag, vörös lóhere
mag, baltaczim, fehér paszuly,
Heine-féle és Dupauí zab kap-
hatók.*

Hirdetések felvételnek

a

kiadóhivatalban

Budapest Üllői-út 25.

Köztelek.

Felhívjuk**a t. cz. gazdaközönség**
figyelmét**a budapesti**
gyapju-aukcziókramelyek ez év folyamán két soro-
zatban július és szeptember hónapok-
ban fognak megtartatni.Bejelentéseket elfogad és felvilágosi-
tásokkal szolgál:**HELLER M. s Társa**

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A „HUNGARIA“**MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
ajánl:**Superfoszfátot, Chilisalétromot**és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert
kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.